

Z p r á v a

o horolezeckej výprave IAMES do Nórska, oblasť Romsdal v dňoch
13. 7. - 4. 8. 1973.

Výprava bola prisľúbená financovať výborom T.J. ZVL v Považskej Bystrici ešte v roku 1972 a mala sa uskutočniť pre funkcionárov horolezeckého zväzu IAMES o počte 10 osôb. Vzrastom cien oproti roku 1972 mohla T.J. ZVL Považská Bystrica dotovať iba Kčs 3 500/ osoba a tak časť nákladov si účastníci hradili sami.

Ťvodom treba konštatovať, že výprava nebola obsadená podľa uvedených kritérií, že v nej boli zaradení horolezci z reprezentačného družstva. To síce výprave neuškedilo ani ináč nenarušilo, konštatujeme iba pre registráciu.

Vo výprave bolo týchto jedenásť účastníkov:

1/ B a k o š Daniel	Sp. N. Ves
2/ Dieška Peter	Bratšhva
3/ Gurský Karel MuDr	Prešov
4/ Hazucha Ján Ing	Zvolen
5/ Michalov Jozef DDr	Bratislava
6/ Kňuvánek Ivan	Bratislava
7/ Mešo Rudolf	Bobrovec
8/ Petrik Vladimír	Sp.N. Ves
9/ Puškáš Arno	Dolný Smokovec
10/ Závodská Mária	Považská Bystrica
11/ Závodský František	Považská Bystrica

Zástupca Slovakoturistů s. Pašteka nám pred odchodom z Bratislavy dňa 13. 7. 1973 pred 19,00 hod. odevzdal pasy, cestovné lístky do Andalsnes: tam hromadný, naspät' individuálne pre každého účastníka. Toto sa ukázalo správne pre návrat do vlasti nielen pre našu výpravu.

Odchod z Bratislavy sa uskutočnil o 19,10 hod. Jugoslovanským rýchlikom do Berlína. Slovakoturist nezabezpečil miestenky, avšak našťastie sme našli ubytovanie v spacom vozni turistickej triedy za československé peniaze. Kčs 70,00/osoba/noc. Tým sa cestovanie do Berlína stalo príjemné. Pre všetkých účastníkov.

14. 7. 1973 sme prišli podľa cestovného poriadku o 20,05 cez Sassnitz /14,04 hod./ a Trelleborg vo Švédsku /18,45/ do Malmö. Je treba poznamenať, že v ČSSR sme nevedeli nič o odchode vlaku z Malmö a že to všetko je treba zisťovať až na mieste.

Ako záhada tohto dňa sa stala, že účastník výpravy s. Hazucha tesne pred odchodom rýchlika z Berlína išiel niečo kupovať a ostal bez prostriedkov a pasu na stanici v Berlíne. Na hraniciach NDR sme mu nechali pas /cestovný lístok sme nemohli - hromadný/. Výpravu dobehol až v Oslo, kde sme ho po celý deň čakali.

Pozn.: budúcim výpravám v tomto smere dať príslušné ponaučenie

Z Malmö sme po krátkej prehliadke mesta najbližším vlakom odcestovali do Oslo o 22,15 hod. v normálnom vlaku, prvotriedne vybavenom sklápacími sedadlami obdobne ako v lietadlách. Do Oslo sme prišli o 8,30 hod. a celý deň sme venovali prehliadke mesta. Bolo pekné počasie.

15. 7. 1973 večerným rýchlikom z Malmö prišiel s. Hazucha tesne pred odchodom vlaku do Andalssnes. Odchod do Andalssnes o 22,10 h. Tu sme prišli tiež k nepríjemnému poznaniu. Všetky vozne sú miestenkové a postupne /nastúpili sme do vlaku skôr/ nás domáci cestujúci z obsadených miest vyhadzovali.

Prípád vyriešil náčelník stanice, keď nám doporučil íes ovat' spacím vozom, ktorý náhodou bol voľný. To nás každého stálo 20 Nkr., ale sa to vyplatilo, pretože cestovanie bolo príjemné.

16. 7. 1973 sme o 6,00 prišli do Andalssnes už za zlého počasia, a za chvíľu začalo mrholiť.

V Andalssnes začína živož o 9,00 hod. kedy sa otvárajú obchody ale aj pracoviska. Preto sme na odchod do predpokladaného tábora pod Romsdalahornom museli čakať až po tomto termíne. Medzičasom sme s Kluvánkom navštívili miestneho horolezca staršieho veku, avšak zrejme horolezeckú osobnosť v tomto priestore, ktorý nám prakticky sprostriedkoval odvoz autobusom nás a zavázadlá, keď predtým sme u miestnych taxikárov nenašli človeka, ktorý by nás bol ochotný do tábora odviezť. Tento dotyčný sa volá Arne Randers Heen, Romsdalstrasse 6, Andalssnes /to pre tých, ktorí sa tam niekedy dostanú/

Autobus nás zaviezol na miesto táboriska na pravom brehu rieky Rauma a v prave od železničnej ~~MMMMMM~~ trati Oslo - Andalssnes. Priamo pod štítmí:

- Romsdalahorn po pravej strane údolia, čiže na našej strane,
- masívom Trollingenenu po ľavej strane údolia, avšak za dravou riekou Ramu

Precedent mášička peniaze 56
Za cestu sme platili ~~Nkr~~ 75,00 a získali sme tým iba dve hodiny lebo ~~MMMMMMMM~~ pri použití linkového autobusu o 14,00 hod. zo stanice Andalssnes by sme platili iba Nkr 2,00/osoba. Naš autobus mimoriadne najatý prišiel do ~~MMMMMM~~ tábora okolo 11,00 hod.

V Andalssnes som kúpil mapu okolia a anglického sprievodcu. Za účelom orientácie v teréne a možnosti výstupov do okolia.

Poznámka ka tábprisku:

Tábprisko je vhodné pre turistické táborenie, alebo pre výpravu, ktorá vlastní motorové vozidlá, že sa k východiskovým bodom prepereví autom, ~~ale~~ aj to je iluzórne /návrat z túry neni tou istou cestou/. Pre horolezecké táborenie bolo vhodné miesto na ľavom brehu rieky Rauma, južne od farmy Fiva, vzdialenom taktiež z Andalssnes 12 km ako táborisko pod Romsdalahornom, ale ktoré leží priamo pod nástupovými cestami masívu Trollingen. Takto táborili horolezci z českej skupiny, o čom bude v ďalšom reč. Prechod cez riekú Rauma je totiž veľmi obťažný a možný /ak neni na blízku rybárska loďka/ jedine cez mosty /~~MMMMMMMM~~ severne od tábora 8 km, južne od tábora 3-4 km/. K farme Fiva, i keď je to súkromný majetok chodí 2 x za den autobus, odvážajúci potraviny.

Cez deň prestalo pršať, bolo zamračené, takže sme mohli do mokrej trávy postaviť stany, ale o 20,00 hod. začalo opäť pršať.

17. 7. 1973 tábor Andalssnes: doobeda nákupy v Andalssnes - stále neupriaznivé počasie, miestami prší, mraky v plovine stany Trollidingu.

Poobede obchádzame priestor popri rieke Råhy a prevádzame rekognoskáciu terénu najmä južným smerom /proti prúdu rieky/. Po návrate domov nachádzam v stane tento oznam:

Prvá skupina 15 osôb táboríme v doline Isterdal od konca asfaltového povrchu cesty asi 200 m a v pravo asi 70 m od cesty. Vedúci Emil Gavlovský.

Situácia je taká, že 5 českých horolezcov:

Jan Procházka

Jiří Janoušek

Pavel Tlápa všetci z Libereca

Jan Čondl, Lučany okres Jablonec

Pavel Rose, Jablonec

nastúpilo v sobotu ráno /14.7. 1973/ do východného piliera Trollstiga a nevrátila sa podľa programu do nedele ani v náhradnom termíne v pondelok. Započalo sa pátranie.

Skupina českých horolezcov vyšla zo západnej strany na Trollstig, nórsky červený križ priniesol do nášho tábora tri vysielacky, z ktorých dve sme poslali na vrch po našej skupine, ktorá vyšla na Trollstig v tomto zložení: Kluvánek, Dieška, Hazucha, Bakoš, Petrik, Mešo. Zároveň tam bol Graminger so 100 m lanom.

Pátranie sa započalo vo vrcholovej časti steny v domienke, že spomínaní lezci musia byť tam. Totiž p. Heen prehlásil, že videl skupinu lezcov nad horným snehovým polom, t.j. na úpätí vrcholovej steny pri nástupe do širokého žľabu /nakoniec sa zistilo, že to bolo družstvo Angličanov, ktorí dokončievali výstup z predchádzajúcich dnoch/. V tejto časti steny sa pátralo vo stredu a vo štvrtok, bezúspešne. Prípady sa ujali noviny a do nášho tábora začali prúdiť turisti a novinári. Stále pršalo a stále mraky viseli v stene. Vo štvrtok 19. 7. 1973 prišiel do tábora predný nórsky horolezec Torger Fosse z Trondheimu, s ktorým sme boli v spojení a ktorý po bezvýslednom pátraní v hornej časti steny navrhol prizvať vrtulník, ktorým by sa prieskum urobil. Stále prší a vrcholová skupina je zúfalá a žiada výmenu.

Pátranie v stene prevádzal Peter Dieška, vybavený vysielackou.

Vrtulník priletel do tábora okolo 8,00 hod. večer a okamžite pilot so spomínaným lezcom vzlietli na pátranie. Mraky sedeli v prostriedku steny - pátranie ostalo bezvýsledné.

Predpoveď počasia z nórskeho rádia predpovedala zlepšenie a tak v piatok zavčasu o 2,15 hod. vzlieta vrtulník k novému prieskumu. Je pekné počasie, jasno a vrchol Trollstigo osvetlený slnkom. Zdá sa, že pátranie je bezvýsledné. Znova nastáva pátranie z vrchu nadel a o 4,10 hod. sa zavesuje vrtulník u južnej steny piliera, teda na opačnej strane možného pádu /podľa našich predstáv/ a síce v jeho dolnej časti nad snehovým polom. V zápätí pristáva a o 4,15 hod. vieme, že všetci piati sú mŕtvi.

Keďže spojenie s vrcholovou stanicou je plánované na 6,00 hod., oznamujeme túto smutnú zprávu vrcholovej stanici až o tomto čase.

Znášanie sa môže uskutočniť až po 9,00 hod., lebo treba v Andalsnes nakúpiť potrebný materiál na zabalenie mŕtvol. Vlastné znosenie zabitých zo steny prevedie nákladná helikoptéra známou technikou.

Znášania sa ujal s. Puškáš, ako znalec záchranky a s ním odišli do steny ďalší ~~MEMBER~~ účastníci: Bakoš, Petrik, Dieška, Hazucha, Mešo.

Nákladný vrtulník priletel o 11,30 hod. a na dvakrát zabalené mŕtvoly odviezol na farmu Fiva, odtiaľ do Alesundu sanitkou.

19. 7. 1973 skupina: Gurský, Michalov, Závodská a Závodský odchádzajú autobusom do Istardalskej doliny k jazeu údod Bispenom na turistický výlet.

Poobede sa znova zatiahlo a začalo pršať. Pršalo i v nasledujúcich dňoch: 20, 21 a 22. 7. 1973.

Z tábora odchádza do oblasti Ladovca Galdhøpiggen skupina: Michalov, Závodská, Závodský, ktorí sa dňa 22. 7. 1973 presunujú vlakom /z Andalsnes o 12,00 hod./ do Otty a odtiaľ autobusom /cestovné 21,50 Nkr/ do Bøverdalu a odtiaľ súkromným autobusom chaty Juvashütta na chatu Juvashütta, kde pod najvyšším vrcholom Nórska Galdhøpiggenom staviame tábor neďaleko chaty.

Večer opäť prší, na druhý deň hmla a preto sa vraciame späť do Bøverdalu /opäť autobusom - cestovné 8 Nkr/ a ďalším autobusom do Otty.

Z nej o 15,08 hod. do Oslo, z Oslo o 22,40 hod. do Malmö.

Návrat do Bratislavy tou istou cestou v sobotu ráno 27.7. 1973

Skupina, pod vedením s. Kluvánka ostala v tábore a výstupy, ktoré previedla po zlepšení počasia, napíše s. Kluvánek.